

Handläggare
Theresa Olsson
Telefon: 08-50836221

Till
Äldrenämnden
28 januari 2025

Skrivelse angående insatser att avlasta anhöriga vårdnadsgivare genom tillfällig vistelse på särskilt boende för äldre hemvårdad person

Svar på skrivelse från Lilian Åkerlund (SD) och Åke Nordström (SD)

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelse angående insatser att avlasta anhöriga vårdnadsgivare genom tillfällig vistelse på särskilt boende för äldre hemvårdad person.

Sammanfattning

I skrivelsen från Liliane Åkerlund (SD) och Åke Nordström (SD) framförs att korttidsvård på särskilt boende är en uppskattad insats för anhöriga men att den enskilde som vistas på korttidsvård kan uppleva det som förvaring och tomhet. I skrivelsen ställs frågan vad äldreförvaltningen kan göra för att motverka ensamhet och tristess för den äldre gästen.

Äldreförvaltningen anser att det är viktigt att den enskilde under sin vistelse vid korttidsvård för avlastning erbjuds en meningsfull tillvaro och ges möjlighet att delta i aktiviteter. Förvaltningen ser till detta på olika sätt, bland annat genom avtalsvillkor vid upphandling och vid uppföljning. Förvaltningen lyfter även återkommande vikten av tydliga målsättningar i biståndsbesluten och tydliga genomförandeplaner i nätverksmöten med chefer och medarbetare i staden.

Bakgrund

Liliane Åkerlund (SD) och Åke Nordström (SD) har inkommit med en skrivelse till äldrenämnden den 24 september 2024 angående insatser att avlasta anhöriga vårdnadsgivare genom tillfällig vistelse på särskilt boende för äldre hemvårdad person.

Ärendet

Liliane Åkerlund (SD) och Åke Nordström (SD) framför i sin skrivelse att korttidsvård på särskilt boende är en mycket uppskattad insats för anhöriga vårdnadsgivare. För en äldre person som var tredje vecka överförs till ett särskilt boende kan i många fall uppleva detta som en ren förvaring och tomhet denna vecka. Mot denna bakgrund ställs frågan vad äldreförvaltningen kan göra för att motverka ensamhet och tristess så att den äldre gästen på särskilt boende kan delta i de ordinarie aktiviteterna som gäller för övriga fast boende?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 21 januari 2025. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett den 22 januari. Det för socialnämnden, äldrenämnden och överförmyndarnämnden gemensamma råd för funktionshinderfrågor har tagit del av ärendet den 16 januari 2025.

Jämställdhetsanalys

Såväl kvinnor som män kan vistas på korttidsvård och insatsen ska ges utifrån den enskildes behov oavsett kön. Anhöriga kan vara både kvinnor och män och studier visar att kvinnor och män ger ungefär lika mycket stöd till närstående men att det finns skillnader i vilken typ av stöd de ger. Kvinnor ger oftare stöd och hjälp med hushållsarbete, personlig omvårdnad och medicinsk hjälp medan män ger mer ekonomiskt och praktiskt stöd. Forskning visar att bland de som ger stöd till en närstående så påverkas kvinnors hälsa och ekonomi mer negativt jämfört med männens. Avlastning genom korttidsvistelse för närstående kan vara ett viktigt stöd till anhöriga för att möjliggöra återhämtning och underlätta deras situation. Eftersom kvinnor som grupp påverkas mer negativt av sitt anhöringskap är insatsen viktig även utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Anhöriga står för en stor del av den omsorg och stöd som ges. Att hjälpa en närstående kan upplevas som viktigt men det kan även innebära stora påfrestningar. Avlastning på korttidsvård kan vara en viktig insats för att underlätta den anhöriges situation och ge möjlighet till återhämtning. Äldreförvaltningen anser att det är viktigt att den enskilde under sin vistelse vid korttidsvård för avlastning erbjuds en meningsfull tillvaro och ges möjlighet att delta i aktiviteter.

ingår. Insatsen omfattas inte av valfrihet. Det innebär att en plats för korttidsvård i första hand förmedlas utifrån aktuell tillgång på lediga platser som motsvarar den enskildes behov. Förvaltningen ansvarar för upphandling och uppföljning av avtal med privata utförare. I avtalsvillkoren anges bland annat krav om att utföraren ska erbjuda dagliga aktiviteter samt att aktiviteterna ska utformas med lyhördhet för den enskildes önskemål och behov. Utföraren ska tillse att de enskilda får daglig fysisk, psykisk, social, kulturell och andlig stimulans. Utföraren ska även sträva efter att den enskilde, utifrån behov och förutsättningar, ska känna gemenskap och uppleva sin dag som meningsfull.

Förvaltningens senaste uppföljning av korttidsvård gjordes under 2024 genom kvalitetsobservation av pensionaten Hornskroken och Kinesen som ger korttidsvård i syfte att avlasta anhöriga. Resultatet från kvalitetsobservationerna skiljde sig delvis åt mellan verksamheterna men visade i stort att flera delar fungerade väl men att det fanns utvecklingsområden som bland annat handlade om att utveckla stimulansen för de äldre, både i grupp och individuellt. Förvaltningen har återfört resultatet till verksamheterna för fortsatt arbete och utveckling. Verksamheterna har återkopplat till förvaltningen att de påbörjat med åtgärder som exempelvis att ha mer strukturerade aktiviteter, erbjuda mer utevistelse samt deltagande i matlagning.

Tydliga mål i biståndsbeslut och att den enskildes behov och önskemål tydliggörs i genomförandeplaner är ytterligare viktiga delar för att för de äldre ska få en meningsfull tillvaro. I nätverksmöten med chefer och medarbetare i staden för äldreförvaltningen kontinuerlig dialog om vikten av tydliga målsättningar i biståndsbesluten liksom vikten av den äldres delaktighet vid framtagandet av genomförandeplaner.

Karin Bülow
Förvaltningschef
Äldreförvaltningen

Jonna Hermansson
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilaga

1. Skrivelse angående insatser att avlasta anhöriga vårdnadsgivare genom tillfällig vistelse på särskilt boende för äldre hemvårdad person.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Förvaltningschef	2025-01-02